

Še o vevški godbi

Vevška pihalna godba deluje 75 let. O nastanku, razvoju, spemembah in uspehih smo pisali v prejšnji številki našega časopisa, danes pa je na vrsti pogovor z njenim predsednikom Ignacem Zajcem. Izučil se je za električarja in je danes mojster elektro delavnic v Papirnici.

Leta 1946 je nastopil prvič – takrat je igral kralni rog, od leta 1953 pa igra flavto. V glasbeno šolo ni hodil, igranja ga je naučil najstarejši godbenik Roman Klešnik.

Po vojni se je godba priključila sindikalnemu kulturno-umetniškemu društvu Jože Mazovec, ki je bilo takrat eno najbolj razgibanih in dejavnih v Ljubljani. Imeli so 100-članski mešani pevski zbor, dramsko družino z več primierami letno, folklorno skupino, kjer je sodeloval tudi Ignac Zajc, in še pihalni orkester, ki je bil sploh med najboljšimi sekcijami društva. Orkester je takrat štel 25 danes pa ima 60 članov. Lansko leto so vključili 17 mladincev, letos so se oblekli v enotne ljubljanske krakovske narodne noše in kupili vsakemu članu nov instrument. Prostor za vaje, ki so dvakrat tedensko, imajo v Papirnici. Manjši del godbenikov dela v tem podjetju, nekaj je otrok papirničarjev, drugi so zaposleni v okolici.

Danes je vevška godba samostojna, izmenjala je več dirigentov in predsednikov, tovariš Zajec pa je njen predsednik že od leta 1960. Vodi organizacijske posle, skrbi za inventar, arhiv, sestavo orkestra, paradno zasedbo, poleg tega pa je še predvodnik, kar pomeni, da tehnično vodi orkester, razporeja godbe-

nike na določena mesta, jim – to se vidi najbolj na paradah – kaže smer in način korakanja, držo telesa. Tudi to morajo vaditi. Te vrste vaj sestavlja sam po zgledih iz televizijskih oddaj. Skoraj enako število let kot predsednik, ima vevška pihalna godba stalnega dirigenta, poklicnega godbenika Franca Gre-

Nace Zajec – predsednik pihalnega orkestra

benška, ki pa je izključno umetniški vodja orkestra. Začel je načrtno učiti mlade in uspeh je nedvomen.

Ignac Zajec je povedal, da se je prav v teh petnajstih letih izredno povečalo število izvajanih skladb, z njimi se je dvignila tudi kvaliteta igranja pa tudi nastopajo več.

Te dni, ko so praznovali 75-letnico obstoja godbe, je bila parada s ceremonialom na Vevčah in s koncertom v Polju. Še enkrat se je pokazalo, kako jih ljudje cenijo in jih imajo za svoje. Ta povezanost in domačnost pomeni na podeželju veliko več kot v mestu.

Da pa pomenijo nekaj tudi

zunaj svojega kraja, dokazujejo gostovanja in uspehi. Tu so Reka, Plizem, Beneška Slovenija, Gratkom – mesto pri Gradcu v Avstriji s papirno industrijo, kjer so se številni orkestri uvrstili v sam vrh.

Vevški godbi daje Papirnica brezplačno prostore za vaje in instrumente pomaga obnovljati, nekaj denarja pride od občinske zveze kulturno-prosvetnih organizacij (ZKPO), sami zaslužijo le za pot in druge stroške potovanja po bližnji oklici. Do lani jim je Papirnica posojala avto-bus, zdaj pa največkrat sedejo v svoje avtomobile. Dohodka od igranja torej ni, veselje pa je veliko.

Igrajo vse, kar je napisanega za pihalne orkestre, po natančni presoji seveda; note prepisujejo po vzorcih, ki jih ta ali oni prinese iz tujine. V zadnjih letih so največ tovrstne literature izdali Holanci. Naših domačih skladb je prav malo. Igrajo klasično, za pihalne orkestre prirejene popevke, diksiland, jazz koračnice.

Za naslednje leto predvidevajo še več gostovanj, razširjen program, predsednik pa bi rad predal svoje dolžnosti mlajšemu.

Pri republiškem odboru ZKPO obstaja tudi odbor za pihalne orkestre, kjer plačujejo za svoje članstvo 500 ND. Od tega nimajo nič, še pozornosti ne. Na proslavo ob obletnici niso poslali niti svojega predstavnika niti se niso opravičili. Sicer pa je to kar logična posledica zanimanja, saj že nekaj let ni bilo sestanka odbora za pihalne orkestre.

ALENKA LOBNIK-ZORKO

Kot vedno, je Jelovškova galerija spet polna obiskovalcev, ki si radi ogledajo razstave in spremljajo kulturni program ob otvoritvi. Danes lahko že rečemo, da so vse številnejši obiskovalci, ki si želijo prijetni jesenski sprehod po Kodeljevem parku obogatiti še z obiskom galerije. Tokrat je razstavljal akademski slikar Jože Trpin. Foto: Ljuba Garbajs

HARMONIKARSKI ORKESTER

Letos v maju se je harmonikarski orkester glasbene šole že enajstič udeležil srečanja harmonikarskih orkestrov in solistov v Puli. Srečanja se udeležujejo najboljši harmonikarji iz vse države pa tudi iz tujine. Eden njegovih glavnih ciljev in značilnosti je strokovno in objektivno ocenjevanje in primerjanje vsakoletnih dosežkov na tem področju muziciranja. Konkurenca je ostra, žirija, ki je sestavljena iz znanih in uglednih glasbenih strokovnjakov, pa stroga. Zato pomeni uspeh že samo udeležba na tem srečanju. Naši harmonikarji pa so dosegli mnogo več. Za odlično izvedbo Wuerthnerjevih Variacij za harmonikarski orkester so poželi navdušeno priznanje tako publike kot žirije in vseh tistih, ki delo orkestra že dolgo spremljajo. Na ključnem koncertu jim je bila podeljena nagrada v obliki istrskega narodnega instrumenta roženice. In

nagrad je v Puli vedno zelo malo. Naj povemo še to, da je orkester nastopil letos pomlajen: nekaj starejših članov je odšlo, novi pa še nimajo izkušenj v nastopanju. Zato smo njihovega uspeha še bolj veseli. Škoda je le, da igrajo na slabe, dotrajane harmonike in da morajo tudi med nastopom neprestano računati z možnostjo, da jim odpove ozvočenje ali celo instrument. Takšni, komaj še uporabni instrumenti že sami po sebi postavljajo zgornjo mejo kvalitete muziciranja in zvočnosti orkestra. In tekmovalje z drugimi, dobro opremljenimi orkestri je zato še težja.

Letos je bil orkester glasbene šole Moste-Polje poleg sekste zavoda za glasbeno in baletno izobraževanje edini predstavnik Slovenije v Puli. Najbrž je tudi druge prizadeje splošno pomanjkanje denarja v te namenene. Vožnja v Pulo in dnevno bivanje

je pač predrago za marsikatero šolo. Tudi naši harmonikarji bi ostali doma, če jim ne bi priskočila na pomoč občinska ZKPO, kajti glasbena šola takih izdatkov ne zmore. Brez pomoči ZKPO bi tako celoletno delo izzvenelo v prazno.

Ob koncu naj še omenimo, da je imel orkester 9. junija celovečerni nastop v dvorani glasbene šole. Z igrali so zahteven program, izvedba pa je bila zanesljiva in prepričljiva. Koncert bi delal čast tudi kakim niti koncertni dvorani. In še nečesa ne smemo pozabiti: orkester vodi Srečko Piškur, ki z velikim prizadevanjem, srečnim izborom skladb, znanjem in okusom že skoro celo desetletje bistveno vpliva na razvoj in uspešnost tega harmonikarskega orkestra.

V tem času pa se harmonikarski orkester vneto pripravlja na samostojni koncert, ki ga bo oktobra imel v Filharmoniji.

NADA JURJEC

VESTI IZ KULTURE

V četrtek, 14. avgusta, je bila v Jelovškovi galeriji na Kodeljevem odprta šesta likovna razstava v tem letu. To pot je razstavljal akademski slikar Kiar Meško. Umetniški program sta izvajala pianist Aci Bertonec in tenorist Mitja Gregorač.

5. septembra je bila v avli OŠ Polje velika proslava 75-letnice uspešnega delovanja pihalnega orkestra z Vevč. Godbeniki so uspešno izvedli slavnostni koncert, ki se ga je udeležilo izredno veliko občanov. Vse skladbe so poslušalci nagradili z bumimi aplavzi. V imenu ZKPO občine Moste-Polje je slavnostno pozdravila predsednica Draga Svetina, pozdrave in čestitke pa so izrekli tudi zastopniki raznih drugih orkestrov.

V nedeljo, 7. septembra, je bila na Vevčah velika parada, ki se je udeležilo večje število godb, med njimi Litostrojska, z Reke, iz Medvod, Trebnjega itd. Godbeniki so defilirali mimo tribune, ki je bila postavljena nasproti upravnega poslopja tovarne Vevče. Slavnostni govornik je bil direktor tovarne Avgust Vengust, nakar so vse prisotne godbe zaigrale pod taktirko Franca Grebenška nekaj skupnih točk. Napovedovalec je bil tudi tokrat Branko Dobravec.

11. septembra je bila v Jelovškovi galeriji odprta razstava akademskega slikarja Jožeta Trpina. V umetniškem programu je sodeloval pianist Aci Bertonec.

V ponedeljek, 15. septembra, je bila v Titovem domu v Zelenujami odprta razstava likovnih del slovenskih grafikov. Umetniški program so izvajali Koroški oktet in recitator Marjan Benedičič.

ZELENOJAMSKA ZAVEST?

Na naših sestankih smo se odločili, da bomo z razstavo likovnih del proslavili 30-letnico svobode. Polni poleta smo pripravljali razstavo in čakali otvoritev. Pripravili smo kulturni program in z besedami našega predsednika Andreja smo izrazili naše cilje, našo voljo do dela, naše veselje ob svobodi. Z zanimanjem smo poslušali tudi tovarišico Tomičevič, ki je za nas obujala spomine o demonstracijah in življenju med vojno. Za nas 21 (enaindvajset) ljudi! Res je deževalo. Toda – ali je dež takšna ovira? Potem je bila razstava odprta še ves teden. Žal jo je obiskalo le okoli 120 ljudi. Zelena jama pa ima 4.388 prebivalcev. Zanimivo?!

Pa še to – večina obiskovalcev je bilo mladih. Kaj je torej narobe z „zelenojamsko zavestjo“? Ali tako praznujemo 30-letnico svobode? Mar je krivda v „reklamih“? Mislim, da ne! Celo prek radia na val 202 je bil krajši prispevek o naši razstavi! Kje je tu podpora našemu delovanju. Premislite!

MIKA BIDOVEC

JELOVŠKOVA GALERIJA VABI

V četrtek, 2. oktobra, ob 17. uri bo v Jelovškovi galeriji na Kodeljevem odprta 8. likovna razstava v letošnjem letu, na kateri bodo sodelovali amaterski slikarji in kiparji občine Moste-Polje. Ob otvoritvi bo umetniški program izvajal trio Lorenz. Razstava bo odprta od 2. do 26. oktobra 1975.

Srečal je ABRAHAMA

Pred dobrim mesecem dni je naš dolgoletni sodelavec, lektor in korektor, zadnje leto pa tudi glavni urednik Milan Prietekelj srečal Abrahama. Srečanje je bilo prijetno, kot je to vedno za človeka, če je za njim polna in plodna pot.

Njegovo delo je tako tesno povezano z Našo skupnostjo od samega začetka, da se skoraj ne da ločeno govoriti o kate-remkoli od njiju. Ni le skrbel za jezik na straneh

Naše skupnosti, v svojem nad petnajstletnem članstvu v uredniškem odboru je kolektivno gradil stran za stranjo, od številke do številke, bil je most med odhajajočimi in novimi člani, tenkocutni mentor občanom, ki jih je notranja želja ali tudi dolžnost po pisanju vodila v vrste dopisnikov našega časopisa. Kot strokovnjak izbrusen, kot človek širok in družbeno trden, je znal vedno do prave mere povezati družbenopolitični in jezikovni moment v novinarske zvrsti pisanja. Tak je bil, tak je zdaj vsak trenutek in tako kot velja za jezik, da je večni mladenič, naj nam ostane tudi naš Milan.

UREDNIŠKI KOLEKTIV

Godbeniki med koncertom v avli šole v Polju

VEVŠKA GODBA V GRATKORNU PRI GRADCU

Vevški pihalni orkester ima že več kot 10 let navezane zelo tople in prijateljske stike s sorodnim orkestrom papirnice v Gradkomu. Vsako leto orkestra izmenično gostujeta in letos so bili na obisku godbeniki z Vevč. Že sam sprejem v Gratkornu 30. avgusta je bil zelo pristrčen, saj so slovenske godbenike pričakali domačini in godba, ki je zaigrala nekaj koračnic, dobrodošlico pa je izrekel personalni direktor tovarne dr. Herman Wagner.

Istega dne popoldne so godbeniki z Vevč nastopili v Gradcu, na trgu pri tako imenovanih železnih vratih, kjer so izvedli enourni promenadni koncert. Številni poslušalci so z vidnim zadovoljstvom spremljali posamezne točke, za zelo dobro izvedbo pa so bili godbeniki nagrajeni s pristrčnimi aplavzi.

Zvečer so člani pihalnega orkestra ponovno nastopili, in to v Gratkornu, v domu kulture, kjer so skupaj z domačim orkestrom izvedli koncert. Uvodoma smo poslušali pozdravne govore zastopnikov obeh orkestrov, izmenjana pa so bila tudi priložnostna darila. Vevški pihalni orkester je pod vodstvom dirigenta Franca Grebenška prezentiral zelo zahteven program, vključno z uverturo iz opere Aida ter bil za kvali-

tetno izvajanje deležen spontanin aplavzov in splošnega priznanja navdušenih poslušalcev. Po koncertu je bila prosta zabava s plesom, ki je potekal v zelo prijetnem razpoloženju.

Naslednjega dne, v nedeljo 31. avgusta, je bil v Gradcu 3. deželni festival pihalnih orkestrov. Pripomniti je treba, da imajo v sosednji Avstriji okrog 370 godb z 11.000 godbeniki.

Ob 10. uri je bil na glavnem trgu koncert, ob 11. uri pa se je začela parada, ki se je odvijala po mestnih ulicah in v kateri je sodelovalo 80 godb z okoli 7.000 godbeniki, med njimi tudi pihalni orkester z Vevč. Izreden je bil pogled na pestre, živopisne noše in uniforme posameznih orkestrov. S posebnim zanimanjem smo pričakovali naše fante, ki so v sprevodu, ki je trajal več kot dve uri, imeli častno mesto: nastopili so kot drugi takoj za gosti Čehi. Vevčani, ki so nastopili v paradnih uniformah, v nošah iz Krakovskega predmestja iz 18. stoletja, so se to pot še posebno izkazali, saj so se zavedali izredne priložnosti, ki se jim je nudila. Že s svojimi nošami so vzbudili splošno zanimanje občinstva, še bolj pa s svojim odlično ubranim igranjem, za kar so bili na

vsej poti deležni posebnih simpatij in spontanin aplavzov. Kulminacija pa je njihov nastop dosegel pred glavno tribuno, kjer so poleg igranja izvedli tudi show, za kar so bili deležni še posebnega priznanja. Ugotoviti je treba, da so člani pihalnega orkestra z Vevč našo deželno nadvse častno zastopali in da so bili med najkvalitetnejšimi ansambli na prireditvi. To pa jim je največje priznanje za dolgoletno načrtno, požrtvovalno in predano delo ter spodbuda za naprej! Pri tem velja vsekakor omeniti velike zasluge, ki jih imata za razvoj orkestra predsednik družva Ignac Zajec in dirigent Franc Grebenšek.

Ob koncu velja omeniti, da so bili člani orkestra povsod izredno toplo sprejeti. Še posebno to velja za godbenike in domačine iz Gradkorna, ki so storili vse, da smo se čim ugodneje počutili med njimi. To je res neposredno in spontano prijateljstvo, ki povezuje in druži člane obeh orkestrov med seboj. Še večji pomen pa je v tem, da se krepijo odnosi in združuje prijateljstvo med ljudmi sosednjih narodov. V tem pogledu lahko prav kultura odigra vidno vlogo z izmenično zamenjavo kulturnih dobrin.

MB